

Østlandet 2035 - Strategi for Østlandssamarbeidet

1. Formål og visjon

Østlandssamarbeidet er et interkommunalt politisk råd for Akershus, Buskerud, Innlandet, Telemark, Vestfold og Østfold fylkeskommuner og Oslo kommune¹, heretter fylkeskommunene. Samarbeidsavtalen mellom fylkeskommunene legger til grunn at Østlandssamarbeidet skal bidra til å utvikle Østlandet som en bærekraftig og konkurransedyktig region i Europa med en regional balansert utvikling i landsdelen.

Visjonen er at samarbeidet skal bidra til en grønn, inkluderende og konkurransedyktig landsdel. Nasjonalt er det et mål at Norge i 2050 skal være et lavutslippssamfunn med en utvikling innen naturens tålegrenser. For å nå dette målet må Østlandet gjennom en omfattende omstilling som fremmer grønn konkurransekraft i møte med klima- og naturkrisen, demografiske utfordringer og kraftunderskudd. Samtidig har fylkeskommunene et samfunnssikkerhetsansvar som stiller krav til beredskap, infrastruktur og klimatilpasning.

Som regional samfunnsutvikler har fylkeskommunen en viktig rolle i den grønne omstillingen, og fylkeskommunene har et mulighetsrom for å gi strategisk retning til den langsiktige samfunnsutviklingen på Østlandet. Landsdelssamarbeidet understøtter denne rollen.

2. Prioriterte politikkområder

For å følge opp formålet og visjonen for samarbeidet prioriterer fylkeskommunene to politikkområder:

1. **Samferdsel, infrastruktur og mobilitet:** fylkeskommunene på Østlandet har felles interesser i den nasjonale samferdselspolitikken og samarbeider om å utvikle gode, helhetlige og bærekraftige mobilitetsløsninger i landsdelen. Fylkeskommunene har også et ansvar for å sikre en regionalt tilpasset sivil transportberedskap.

¹ Oslo kommune melder seg ut av Østlandssamarbeidet med virkning fra 1. januar 2025.

2. **Klima, miljø og energi:** Fylkeskommunene på Østlandet har mange felles og fylkesoverskridende utfordringer knyttet til klima, miljø og energi, inkludert krisen i Oslofjorden, omstilling til et lavutslippssamfunn med tilgang på nok kraft, beskyttelse av natur og biologisk mangfold, og klimatilpasning.

Andre politikk- og saksområder og prosjektsamarbeid er aktuelle for å bygge opp under og styrke arbeidet på de to prioriterte politikkområdene, herunder temaer knyttet til kompetanse, næring og europapolitisk samarbeid.

For å gi landsdelssamarbeidet nødvendig fleksibilitet kan fylkeskommunene også ta initiativ til samarbeid på nye politikk- og saksområder etter behov gjennom strategiperioden. Nye initiativ forankres i representantskapet.

3. Østlandssamarbeidets betydning og roller

Østlandssamarbeidet er et felles verktøy for fylkeskommunene i landsdelen, og bygger på konsensus. Aktivitetene som iverksettes gjennom Østlandssamarbeidet baserer seg på fylkeskommunenes felles behov og ønsker og skaper merverdi på følgende måter:

- **Interessepolitisk gjennomslagskraft:** Fylkeskommunene samarbeider interessepolitisk for å bidra til at beslutninger med betydning for regionen er i tråd med felles interesser. Ved å stå sammen i det interessepolitiske arbeidet får fylkeskommunene større gjennomslag. Nettverkssamarbeid og allianser med andre europeiske regioner styrker det interessepolitiske arbeidet på overnasjonalt nivå.
- **Læring og erfaringsutveksling:** Østlandssamarbeidet er en politisk og administrativ samarbeidsarena hvor fylkeskommunene drøfter saker av felles interesse. Arenafunksjonen legger til rette for at fylkeskommunene kan utveksle informasjon, erfaringer og god praksis for å løse egne oppgaver på en bedre måte. Rollen som læringsarena innebærer også å tilrettelegge for kontakt og dialog med aktører utenfor fylkeskommunene – herunder sektormyndigheter, institusjoner, næringsliv, regioner, organisasjoner og nettverk i Europa.
- **Effektiv ressursutnyttelse:** Fylkeskommunene iverksetter felles prosjekter gjennom Østlandssamarbeidet der dette er effektivt og gir bedre ressursutnyttelse. Felles aktiviteter, arbeidsdeling og deltakelse på ulike samarbeidsarenaer gir en ressursbesparende merverdi både finansielt og med hensyn til tidsbruk. Fylkeskommunene samarbeider også om å mobilisere andre aktører i fylkene til deltakelse i relevante prosjekter og programmer på nasjonalt og europeisk nivå.

4. Organisering av samarbeidet

Representantskapet er samarbeidets øverste politiske organ og vedtar årlige handlingsplaner og budsjett for å operasjonalisere de strategiske politikkområdene og for å nå strategiens visjon. Representantskapet kan etablere andre politiske organer til styringen av Østlandssamarbeidet.

Administrasjonsutvalget har medlemmer fra fylkeskommunenes øverste administrative ledelse. Andre administrative leder- og faggrupper opprettes etter behov.

Fylkeskommunene legger vekt på å tilrettelegge for ungdomsmedvirkning i Østlandssamarbeidet. Ungdomsmedvirkningen koordineres via nettverket ØstsamUng.

Strategien blir gjennomgått og revidert ved behov etter hvert kommune- og fylkestingsvalg.

